

Tirsdag presenterte professor **Fredrik Sejersted** noe ingen anbefalte ham å gjøre: Innholdsfortegnelsen i den 911 sider tykke utredningen om Norges EU-avtaler. Vi gjentar: Innholdsfortegnelsen. Han fikk applaus.

Mr. Myteknuser

SEJERSTEDS HÅR står rett til værs, og ordene triller ut av munnen mens han fører vannglasset nærmere og nærmere. Kommer han til å slutte å snakke før han tar en slurk? Kanskje venter hånden ved kinnet like tålmodig som Senterpartipolitikere med Brussel-fobi, som har stemt for EU-utvidelser av norsk lov 265 av mulige 287 ganger. Beviselig. Til slutt overvinnes vannglasset professoren. Det er kjapt overstått.

–Jeg skal dra dere gjennom disposisjonen, og jeg kommer til å spore av underveis av begeistring.

Tilskuerne blir for å følge med på hva kapitlene handler om. Alle 28 kapitlene. Det mest forbausende? Han får engasjert applaus når han er ferdig. Siden får vi høre at han stadig vekk får applaus etter forelesningene sine i EØS-rett ved juridisk fakultet også.

PROFESSOREN har fått seg en Pepsi, men mat er han altfor oppspilt til å tenke på.

–Rett og slett. Norges forhold til EU er så komplekst at man trenger 911 sider. Ikke én side mindre. For det handler om å dokumentere hvordan ting faktisk er, ikke bare påstå, forklarer han. Blar gjennom papirkolossen og lager eselører på sidene. Åtte i løpet av intervjuet. Vi spør hvilke myter han vil avlive om Norges forhold til EU.

–Det er mange små myter, men det er et par store. Den første er at folk tror vi er mer utenfor EU enn det vi egentlig er. Det er en myte at vi er et annerledesland. I realiteten er vi et vanlig nordvestlig europeisk land som er med på veldig mye. Den andre er at norsk europapolitikk er så fryktelig kontroversiell internt i Norge. Det skyldes at EU-spørsmålet er så kontroversielt. Man tror at derfor er tilknytningen til EU gjennom EØS og andre avtaler også kontroversiell, men sann er det ikke. Folk flest, og alle partiene, er med på det meste. Enten det er samferdsel, miljø, klima eller næringspolitikk.

FAREN HANS ER historieprofessor Francis Sejersted og familien ellers har lange juristtradisjoner. Som regjeringsadvokat prosederte han blant annet hjemfallssaken (tapte, men var arkitekten bak løsningen som sikret norske rettigheter til

vannkraften likevel), spilleautomatsaken (vant, og private spilleautomater ble fjernet) og alkoholreklameforbudet (vant). Sakene mener han viser det store handlingsrommet vi har i EØS-avtalen.

–Når regjeringen tar opp kampen, viser det seg at Norge vinner oftere enn vi taper.

Et foto av dronning Sonja som besøker en institusjon for funksjonshemmede barn i Bratislava dukker opp i beistet av en NOU (Norsk offentlig utredning) - nå med nytt eseløre.

–Norges økonomiske bidrag til EU har 20-doblet seg siden starten, men vi har også mer vi skulle sagt om hva pengene brukes til. Derfor kan statsrådene ta med seg kongen og dronning

gen og vise dem at pengene går til for eksempel svømmebasseng i Slovakia, forklarer han.

NOEN SKAL ALLTID OPPONERE og mener vi har det best alene. Men EØS-avtalen har vært svært gunstig for Norges interesser, mener utvalget. Vel, stortingsflertallets interesser. Tallene viser at det kun har vært vetoprat om rundt 20 av 6000 rettsaker som har kommet fra EU. Dessuten er det ikke bare å bruke reservasjonsretten når vi måtte føle for det.

–Selv om vi kan si nei, bygger hele EØS-avtalen på å være ensartet med EU for å delta i det indre markedet. Vi kan ikke plukke direktiver a la carte.

–Det at man er tross alt er så enige, har det med den gode passformen på avtalen å gjøre, som du har snakket om?

–Jeg mener det. Hovedforklaringen er at Norge passer godt i europeisk integrasjon - med unntak av landbruk. Og litt fisk. Og kanskje euroen.

At landbruk og fiskeri er særtema for Norge, betyr ikke at vi ikke har EU-regler her. Tvert imot. Det viktigste er mat- og veterinærregelverket som kom inn i EØS-avtalen i 1998 etter stor diskusjon. Her har EU-eksperten fått seg sine største overraskelser i arbeidet.

–Jeg har jobbet med dette i 20 år, så jeg visste omtrent hva vi gikk til. Men det har vært serien av små overraskelser - oi, er vi med på dette også? Særlig har det kommet på områder hvor man tror man står utenfor. Det var nytt for meg hvor omfattende mat- og veterinærregelverket var.

NORGE HAR ET PROBLEM siden vi står på utsiden når direktivene formes. Det erkjenner både utvalget og utenriksminister Jonas Gahr Støre (Ap). Selvvalgt demokratisk underskudd, sier noen. Demokratisk katastrofe, sier andre. Selvrådedebatten stilner ikke med det første.

–Hva er framtiden for EØS-avtalen?

–Helt umulig å forutsi. Den har vart i 20 år. Den kan vare i 20 år til, eller den kan rakne om et år.

Fredriks liste

Topp fem EU-overraskelser

- 1. At norske burhøns**
vil få mye bedre vilkår på grunn av EØS-avtalen.
- 2. At den norske fregatten**
KNM «Fridtjof Nansen» seilte seks måneder i Adenbukta med EU-flagg i masten.
- 3. At Norge har stilt baser**
til rådighet for EUs satellittprogram på Svalbard, Jan Mayen og i Antarktis.
- 4. At reglene om matproduksjon**
og veterinærer forhold utgjør nesten 40 % av hele EØS-avtalen.
- 5. At de to Nei til EØS-partiene**
SV og Sp har stemt for utvidelse av Norges forpliktelser overfor EU i 265 av de 287 gangene der Stortinget har votert over dette.